НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра українознавства, культури та документознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____Богдан КОРОБКО
«___» _____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки **Бакалавра**
(назва ступеня вищої освіти)

Освітньої програми **Публічне управління та адміністрування**
(назва освітньої програми)

Спеціальності **D4 Публічне управління та адміністрування**
(код і назва спеціальності)

Полтава
2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Філософія»** для студентів **спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування** першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Складена відповідно до освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» 2026 року

Розробник: Савонова Г. І., д. філос. н., доцент кафедри українознавства, філософії та інформаційно-гуманітарних студій

Погоджено

Гарант освітньої програми Аліна МИРОШНИЧЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри українознавства, філософії та інформаційно-гуманітарних студій

Протокол від «27» серпня 2026 року № 1

Т.в.о.завідувача кафедри українознавства, філософії
та інформаційно-гуманітарних студій Ярослав БЛОХА

«27» серпня 2026 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «27» серпня 2026 року № 1

Голова навчально-методичної комісії Віктор ЧЕРНИШОВ

«27» серпня 2026 року

© Савонова Г. І. 2026 рік
© Національний університет
імені Юрія Кондратюка, 2026 рік

1. **Опис навчальної дисципліни**

<table>
<tr><td rowspan="3">Найменування
Показників</td><td rowspan="3">Галузь знань,
спеціальність,
ступінь вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика
навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td>денна</td><td>дистанційна</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td rowspan="2">Галузь знань

D Бізнес, адміністрування та право</td><td colspan="2" rowspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Модулів – 1</td><td rowspan="6">Спеціальність

D4 Публічне управління та адміністрування</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td colspan="2">1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 2</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td colspan="2">1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Індивідуальне завдання – не передбачено</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Ступінь вищої освіти

бакалавр</td><td colspan="2">Семінарські</td></tr>
<tr><td>14 год.</td><td>0 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td colspan="2">0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>90 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальна робота:
0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: екзамен</td></tr>
</table>

Примітка.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 30/60
для дистанційної форми здобуття освіти – 0/90

2. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є набуття студентами знань про специфіку філософії як світогляду людини щодо буття навколишньої дійсності та сенсу життя людини, в контексті онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних вимірів.

Завдання дисципліни спрямовані на формування у студентів таких **компетентностей**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

ЗК 01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 03. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Базується на знаннях отриманих в закладах загальної середньої освіти.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є вироблення у студентів умінь абстрактного та критичного мислення, філософського аналізу, роботи з текстом, веденню філософських та наукових дискусій, тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими програмними результатами навчання:

РН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	**A**	**Відмінно**	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивчені інших дисциплін.	**Високий**, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	**B**	**Добре**	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	**Достатній**, що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	**C**	**Добре**	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	**Достатній**, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64-73	**D**	**Задовільно**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	**Середній**, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

60 – 63	**E**	**Достатньо**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	**Середній,** що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	**FX**	**Незадовільно** з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	**Низький**, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	**F**	**Незадовільно** з обов'язковим повторним вивченням	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	**Незадовільний**, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Філософія» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

✓ **поточний контроль**:

- виконання семінарських завдань
- підготовка доповідей
- проходження тестування
- написання філософського есе з теми на вибір
- виконанням завдань самостійної роботи

✓ **модульний контроль**

- тестування (для студентів денної та дистанційної форми навчання)

✓ **підсумковий контроль**

- екзамен

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ГАЛУЗІ ФІЛОСОФСЬКОГО ЗНАННЯ

Тема 1. Філософія як специфічний тип знання. Проблеми онтології.

Проблема визначення філософії. Світогляд та його історичні типи. Предмет і метод філософії. Філософія та наука: спільні та відмінні риси.

Проблеми буття в філософії: історія становлення та сучасні уявлення. Матерія, її властивості, атрибути та основні форми існування. Сутність, походження і характерні риси свідомості. Філософія свідомості. Філософія психології. Структура і функції свідомості.

Семінарське заняття № 1.

Тема 2. Проблеми гносеології та епістемології. Діалектика та метафізика.

Проблема пізнання в історії філософії. Теорія пізнання та її основні проблеми. Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне у науковому пізнанні. Проблема істини у науковому пізнанні. Логіка, методи і форми наукового пізнання. Наука як предмет філософського осмислення. Філософські проблеми наукового методу. Проблема індукції та спроби її розв'язання. Верифікація та фальсифікація.

Діалектика як загальна концепція розвитку: сутність та основні принципи. Метафізика та її різновиди. Поняття і система законів діалектики. Основні закони діалектики: сутність, зміст.

Семінарське заняття № 2.

Тема 3. Філософська антропологія.

Людина та її походження як предмет філософії. Соціальні ролі особи. Людина і суспільство. Права і свободи як критерій суспільного прогресу. Сенс життя людини. Філософські проблеми життя та смерті людини. Філософська проблема свободи людини: негативна та позитивна свобода, свобода совісті та свобода слова.

Семінарське заняття № 3.

Тема 4. Основи соціальної філософії.

Що таке соціально-політична філософія? Проблема рівності у соціальному та політичному вимірах: рівний розподіл благ та можливостей, демократія (пряма та посередницька). Концепції індустріального і постіндустріального, технотронного та інформаційного суспільства. Критика демократії. Спроби філософського обґрунтування та виправдання права держави на обмеження свободи, застосування сили і покарання. Право громадян на прояв громадянської непокори. Суспільство як соціальна система і основа життєдіяльності людини: сутність і зміст. Економічна, соціальна, політична, духовна сфера суспільства: поняття, зміст. Цінності: поняття, класифікація і роль у житті суспільства. Суспільний прогрес: поняття, фактори і критерії.

Семінарське заняття № 4.

Тема 5. Філософія релігії. Актуальні проблеми релігієзнавства.

Проблеми дослідження філософії релігії. Ідея Бога. Проблема доведення та аргументи щодо існування Бога. Проблема зла та теодицея. Віра та розум: проблема співвідношення. Філософські спроби пояснення чудес. Проблема смерті у філософії. Релігієзнавство як галузь гуманітарного знання. Сутність і походження релігії, її місце в житті суспільства. Основні риси і особливості світових релігій. Світові релігії: буддизм, християнство, іслам. Нетрадиційні релігійні культи. Класифікація нових релігійних культів.

Семінарське заняття № 5.

Змістовий модуль 2. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ.

Тема 6. Сучасна світова філософія.

Головні тенденції сучасної філософії. Основні філософські школи XX-XXI ст. Ірраціоналістично-гуманістичний напрям у сучасній філософії. Позитивістські тенденції в сучасній світовій філософії. Постмодернізм та його представники. Особливості розвитку української філософії у XX – XXI ст.

Семінарське заняття № 6.

Тема 7. Глобальні проблеми сучасності та перспективи розвитку.

Основні глобальні проблеми сучасності. Римський клуб та ідея суспільства збалансованого розвитку. Глобалізація та антиглобалізм. Концепція кінця історії Ф. Фукуями. Проблеми міжцивілізаційних відносин у сучасному світі. Цивілізаційний підхід до розуміння історії. Концепція конфлікту цивілізацій С. Хантінгтона. Екологічні проблеми сучасності в розрізі філософських міркувань. Проблема війни та миру в сучасній філософії. Смисл майбутнього. Типи прогнозів майбутнього та їх достовірність.

Семінарське заняття № 7.

Тема 8. Етичні, економічні та управлінські проблеми сучасності.

Актуальні проблеми сучасного етичного знання. Філософія економіки як галузь соціального знання. Теорія стадій економічного розвитку і постіндустріальне (інформаційне) суспільство. Сучасні філософсько-економічні концепції. Людина як носій економічних відносин. Гроші як об'єкт філософського аналізу. Етика бізнесу. Сутність smart економіки. Філософія управління. Філософія самоменеджменту.

8. Структура навчальної дисципліни
а) для денної форми здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Галузі філософського знання.						
Тема 1. Філософія як специфічний тип знання. Проблеми онтології.	**12**	2	2			8
Тема 2. Проблеми гносеології та епістемології. Діалектика та метафізика.	**12**	2	2			8
Тема 3. Філософська антропологія.	**12**	2	2			8
Тема 4. Основи соціальної філософії.	**12**	2	2			8
Тема 5. Філософія релігії. Актуальні проблеми релігієзнавства.	**8**	2	2			4
Разом за змістовим модулем 1.	**56**	**10**	**10**			**36**
Змістовий модуль 2. Основні проблеми сучасної філософії						
Тема 6. Сучасна світова філософія.	**12**	2	2			8
Тема 7. Глобальні проблеми сучасності та перспективи розвитку.	**12**	2	2			8
Тема 8. Етичні,	**10**	2				8

економічні та управлінські проблеми сучасності.						
Разом за змістовим модулем 2.	**34**	**6**	**4**			**24**
Усього годин	**90**	**16**	**14**			**60**

в) для дистанційної форми здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Дистанційна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Галузі філософського знання.						
Тема 1. Філософія як специфічний тип знання. Проблеми онтології.	**12**	-	-			12
Тема 2. Проблеми гносеології та епістемології. Діалектика та метафізика.	**12**	-	-			12
Тема 3. Філософська антропологія.	**12**	-	-			12
Тема 4. Основи соціальної філософії.	**12**	-	-			12
Тема 5. Філософія релігії. Актуальні проблеми релігієзнавства.	**8**	-	-			8
Разом за змістовим модулем 1.	**56**	**-**	**-**			**56**
Змістовий модуль 2. Основні проблеми сучасної філософії						
Тема 6. Сучасна світова філософія.	**12**	-	-			12
Тема 7. Глобальні проблеми сучасності та перспективи розвитку.	**12**	-	-			12
Тема 8. Етичні, економічні та управлінські проблеми сучасності.	**10**	-	-			10
Разом за змістовим модулем 2.	**34**	**-**	**-**			**34**
Усього годин	**90**	**-**	**-**			**90**

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	Для дистанційної форми
Семінарське заняття 1. Філософія як специфічний тип знання. Проблеми онтології. 1.Передумови походження філософії. Протофілософія. 2. Структура й специфіка філософського знання. Функції філософії. 3. Історичні етапи та закономірності розвитку філософії. 4. Сутність і зміст сучасного філософського вчення про матерію. 5. Філософія матеріалізму. Основні матеріалістичні напрямки. 6. Найвпливовіші аргументи проти матеріалізму в сучасній філософії свідомості.	2	-
Семінарське заняття 2. Проблеми гносеології та епістемології. Діалектика та метафізика. 1. Проблема пізнання в історії філософії. 2. Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне у науковому пізнанні. 3. Проблема істини у науковому пізнанні. 4. Логіка, методи і форми наукового пізнання. 5. Наука як предмет філософського осмислення. 6. Основні закони діалектики та специфіка їх прояву.	2	-
Семінарське заняття 3. Філософська антропологія. 1. Проблема людини в історії філософії. 2. Біологічне й соціальне в людині. 3. Проблема свободи вибору, свободи волі та прав людини. 4. Проблеми сутності та сенсу людського життя. 5. Філософські проблеми життя та смерті людини.	2	-
Семінарське заняття 4. Основи соціальної філософії. 1. Суспільство як соціальна система й основа життєдіяльності людини: сутність і зміст. 2. Економічна сфера суспільства: поняття, зміст. 3. Соціальна сфера суспільства: поняття, зміст. 4. Політична сфера суспільства: поняття, зміст. 5. Сфера духовного життя суспільства: поняття, зміст. 6. Цінності: поняття, класифікація і роль у житті суспільства. 7. Суспільний прогрес: поняття, фактори, критерії.	2	-
Семінарське заняття 5. Філософія релігії. Актуальні проблеми релігієзнавства. 1. Релігієзнавство як галузь гуманітарного знання: предмет, завдання, функції. 2. Релігія: сутність і походження релігії, її місце в житті суспільства. 3. Світові релігії: загальна характеристика та особливості віровчення. 4.Нетрадиційні та сучасні релігійні культи. 5. Історія формування релігій і церков в Україні.	2	-

6. Вплив релігійних організацій і церков на соціальну, політичну та духовну сферу життя суспільства.		
Семінарське заняття 6. Сучасна світова філософія. 1. Філософія життя. 2. Позитивізм та аналітична філософія. 3. Прагматизм. 4. Фрейдизм. 6. Екзистенціалізм. 6. Феноменологія. 7. Філософія постмодернізму. 8. Філософські погляди українців: В. Липинського, Г. Костельника, М. Шлемкевича та В. Вернадського.	2	-
Семінарське заняття 7. Глобальні проблеми сучасності та перспективи розвитку. 1. Проблема майбутнього людства. Передбачення майбутнього та його достовірність. 2. Екологічні проблеми та методи їх усунення. Проблема освоєння природних ресурсів і техногенні катастрофи. 3. Проблема війни і миру. Міжнародний тероризм. 4. Проблема споживання та соціального розшарування сучасного суспільства. 5. Проблема науково-технічного прогресу та забезпечення основних прав і свобод людини. 6. Всесвітні пандемії від чуми до COVID-19: природа проти людини чи людина проти людини.	2	-
Усього	**14**	**0**

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
Практичні заняття не передбачені	

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з філософськими джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні філософські концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи здобувача вищої освіти:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до семінарських занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій програмі навчальної дисципліни;
- підготовка філософського есе із обґрунтованим висловлюванням власної думки під час здійснення самостійного дослідження філософської проблеми;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування або письмова контрольна робота);
- підготовка до складання екзамену за контрольними питаннями.

Питання
для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Перелік питань	Кількість годин	
		Для денної форми	Для дистанційної форми
	Змістовний модуль 1. Галузі філософського знання.		
	Тема 1. Філософія як специфічний тип знання. Проблеми онтології.		
1	Проблема визначення філософії. Зв'язок філософії з іншими сферами людського життя та інтелектуальної активності людини: релігією, наукою, мистецтвом. Філософія і міфологія.	4	6
2	Загальна характеристика античної філософії: хронологія та топологія. Рання грецька філософія. Класична грецька філософія.	4	6
	Тема 2. Проблеми гносеології та епістемології. Діалектика та метафізика.		
3	Головні філософські питання. Емпірична філософія. Раціоналістична філософія. Філософія у добу Просвітництва. Національні особливості філософії у добу Просвітництва: Англія, Шотландія, Франція, Німеччина.	4	6
4	Філософія Д. Юма. Т. Рід і шотландська школа здорового глузду. Науково-технічні революції та зміна наукових парадигм.	4	6
	Тема 3. Філософська антропологія.		
5	Філософська антропологія як важлива проблема сучасної філософії.	4	6
6	Інтерпретація ідей І. Канта про людину як мету саму по собі.	4	6
	Тема 4. Основи соціальної філософії.		
7	Розмаїття визначень поняття «політика» та «держава». Інтерпретації політики та держави у Конфуція, легістів, Платона, Аристотеля та стоїків.	4	6
8	Моральна філософія: підстави етичної нормативності. Прикладна етика. Чи мають тварини права? Політика, справедливість, суспільство.	4	6
	Тема 5. Філософія релігії. Актуальні проблеми релігієзнавства.		
9	Раціональні доведення існування Бога. Онтологічний аргумент Ансельма Кентерберійського.	2	4
10	П’ять доведень св. Томи Аквінського. Доведення В. Пейлі. Критика раціональних доведень.	2	4
	Змістовий модуль 2. Основні проблеми сучасної філософії		
	Тема 6. Сучасна світова філософія.		
11	Загальна характеристика сучасної філософії. Феноменологія та герменевтика. Неопозитивізм. Британсько-американська аналітична філософія.	2	4

12	Екзистенціальна філософія й екзистенціалізм.	2	4
13	Комунікативна практична філософія. Структуралізм та пост-структуралізм (постмодернізм).	4	4
	Тема 7. Глобальні проблеми сучасності та перспективи розвитку.		
14	Основні концепції розвитку суспільства.	4	6
15	Демографічна проблема та її вплив на перебудову суспільних відносин.	4	6
	Тема 8. Етичні, економічні та управлінські проблеми сучасності.		
16	Спільне благо як ціль гуманної економіки. Субсидіарність як передумова вільної економіки.	4	5
17	Проблема міжлюдських відносин в економічних інститутах.	4	5
	Разом	**60**	**90**

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються пояснювально-ілюстраційний, репродуктивний методи навчання, а також проблемне викладання, частково-пошуковий (евристичний) метод, методи критичного мислення.

Пояснювально-ілюстративний та репродуктивний методи навчання використовуються під час лекцій, індивідуальних та групових консультацій.

Під час проведення семінарських занять використовуються методи критичного мислення, частково-пошуковий метод, робота в командах, міні-кейси під час обговорення.

Із-поміж методів навчання, що дозволяють формувати soft skills варто назвати такі, як: робота в команді, дискусії, кейси тощо.

Використовується комп'ютерне обладнання закладу освіти на лекційних заняттях.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час семінарських занять, підготовки доповідей на семінарські заняття, тестування, підготовки філософських есе, виконання завдань самостійної роботи або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому семінарському занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування або написанні письмової контрольної роботи), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів* з навчальної дисципліни «Філософія»
за видами робіт для здобувачів денної форми здобуття освіти

Види робіт/контролю	Перелік тем

	Тема 1. Філософія як специфічний тип знання. Проблеми онтології.	Тема 2. Проблеми гносеології та епістемології. Діалектика та метафізика.	Тема 3. Філософська антропологія.	Тема 4. Соціально-філософська концепція суспільства	Тема 5. Філософія релігії. Актуальні проблеми релігієзнавства	Тема 6. Сучасна світова філософія	Тема 7. Глобальні проблеми сучасності та перспективи розвитку	Тема 8. Етичні, економічні та управлінські проблеми сучасності
	Семінарське заняття							
	1	2	3	4	5	6	7	
Доповідь	4	4			4	4	4	
Модульний контроль					5			5
Філософське есе			4	4			4	
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1
Всього за темами	**5**	**5**	**5**	**5**	**10**	**5**	**9**	**6**
Екзамен	**50**							
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	**100**							

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами доповіді

Бали	Критерії оцінювання
4	Студент/ка вільно володіє науково-понятійним апаратом, коректно використовує філософські поняття й категорії під час доповіді, самостійно аналізує проблему, аргументовано висловлює власну позицію, наводить доречні приклади з посиланням на праці філософів, сучасні наукові джерела або результати досліджень. Питання розкрито повністю, доповідь має логічну структуру (вступ, основна частина, аргументація, контраргументація, висновки), що свідчить про повне досягнення визначених програмних результатів навчання.
3,5	Студент/ка добре володіє науково-понятійним апаратом, правильно використовує основні філософські поняття, може наводити приклади та посилання на джерела, хоча окремі положення потребують уточнення або незначної допомоги викладача. Питання розкрито повністю, однак є окремі недоліки у структурі доповіді, аргументації, контраргументації або формулюванні висновків. Загалом демонструє добре засвоєння матеріалу та досягнення більшості програмних результатів навчання.
3	Студент/ка достатньо володіє основними поняттями теми, правильно відтворює навчальний матеріал, але аналіз проблеми є недостатньо глибоким. Наводить окремі приклади без належного їх обґрунтування або посилань на наукові джерела. Доповідь має загалом логічну структуру, однак містить окремі неточності чи прогалини в аргументації та висновках. Досягнуто основних програмних результатів навчання.
2,5	Студент/ка володіє лише базовими поняттями теми, допускає окремі помилки у використанні наукової термінології, відповідає переважно репродуктивно. Приклади є поодинокими або недостатньо доречними, аргументація слабка. Структура доповіді частково порушена, висновки поверхові. Досягнення програмних результатів

	навчання є частковим.
2	Студент/ка невпевнено володіє науково-понятійним апаратом, без допомоги викладача не може наводити приклади, плутає філософські поняття й категорії, переважно механічно відтворює матеріал без його аналізу та критичного осмислення. Доповідь є непослідовною, структурні елементи виражені слабко. Програмні результати навчання досягнуто лише на мінімальному рівні.
1,5	Студент/ка має фрагментарні знання з теми, не розуміє взаємозв'язків між основними поняттями, допускає численні помилки у визначеннях і термінології. Самостійно не може аргументувати відповідь, приклади відсутні або є неправильними. Доповідь неповна, логічна послідовність викладу порушена. Програмні результати навчання практично не досягнуто.
1	Студент/ка демонструє поодинокі знання окремих фактів або понять, не розкриває зміст питання, не володіє основними категоріями дисципліни. Відповідь є безсистемною, не містить аргументації, аналізу та висновків. Рівень сформованості компетентностей є недостатнім.
0	Відсутність підготовленої доповіді або повна відсутність відповіді, що не дає можливості оцінити сформованість компетентностей і досягнення програмних результатів навчання здобувачем вищої освіти.

Модульний контроль у вигляді тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (0,2×25=5,0);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання філософського есе

Бали	Критерії оцінювання
4	Есе демонструє високий рівень самостійного філософського мислення. Студент/ка чітко формулює проблему, висуває власну аргументовану позицію, логічно обґрунтовує її з використанням праць філософів, сучасних наукових джерел та/або першоджерел. Робота має цілісну структуру (вступ, основна частина, висновки), містить критичний аналіз різних підходів, елементи власної рефлексії та обґрунтовані висновки щодо актуальності проблеми. Виклад грамотний, послідовний і відповідає вимогам академічної доброчесності.
3	Есе характеризується достатньо високим рівнем самостійності. Студент/ка формулює власну позицію та аргументує її, однак аналіз є недостатньо глибоким або не повністю враховує альтернативні погляди. Використано окремі наукові джерела чи праці філософів, але їх аналіз має переважно описовий характер. Структура роботи загалом логічна, висновки відповідають змісту, хоча містять окремі неточності або недостатньо обґрунтовані узагальнення.
2	Есе відображає розуміння основних положень теми, однак переважає репродуктивний виклад матеріалу. Власна позиція сформульована нечітко або недостатньо аргументована. Посилання на філософські чи наукові джерела відсутні або є поодинокими. Структура роботи частково порушена, висновки поверхові, критичний аналіз практично відсутній.
1	Есе має фрагментарний характер. Тема розкрита поверхово або лише частково. Власна позиція відсутня або не обґрунтована. Не використано філософські чи наукові джерела, порушено логіку викладу, відсутній зв'язок між окремими частинами роботи. Висновки відсутні або не відповідають змісту есе. Робота свідчить про недостатній рівень сформованості програмних результатів навчання.
0	Есе відсутнє, не відповідає темі або має ознаки академічної недоброчесності (плагіат, повне копіювання чужого тексту без належного цитування), що не дає можливості оцінити сформованість компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Схема нарахування балів* з навчальної дисципліни «Філософія»
за видами робіт для здобувачів дистанційної форми здобуття освіти

Види робіт/контролю	Перелік тем							
	Тема 1. Філософія як специфічний тип знання. Проблеми онтології.	Тема 2. Проблеми гносеології та епістемології. Діалектика та метафізика.	Тема 3. Філософська антропологія.	Тема 4. Соціально-філософська концепція суспільства	Тема 5. Філософія релігії. Актуальні проблеми релігієзнавства	Тема 6. Сучасна світова філософія	Тема 7. Глобальні проблеми сучасності та перспективи розвитку	Тема 8. Етичні, економічні та управлінські проблеми сучасності
Тестування	3	3	3	3	3	3	3	3
Модульний контроль					5			5
Виконання завдань самостійної роботи	2	2	2	2	2	2	2	2
Всього за темами	**5**	**5**	**5**	**5**	**10**	**5**	**5**	**10**
Екзамен	**50**							
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	**100**							

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (0,1×30=3,0);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання модульного контролю

Бали	Критерії оцінювання
5	Завдання контрольної роботи вирішено повністю та правильно, виклад рішення здійснено чітко, у логічній послідовності, відповідь обґрунтована (не менше 90% потрібної інформації).
3-4	Завдання контрольної роботи вирішено правильно, але є 1-2 суттєві помилки, виклад рішення здійснено у логічній послідовності, відповідь

	достатньо обґрунтована, (не менше 75% потрібної інформації).
1-2	Завдання контрольної роботи вирішено, однак рішення містить помилки, порушена логічність викладу матеріалу, Відповідь надана у письмовій формі коротка (менше 30% потрібної інформації) із помилками.
0	Відсутнє вирішення завдання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як середній.
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить суттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене частково, містить суттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як задовільний.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання екзамену

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Тестування	0-40	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (1×1=1), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
2. Практичне завдання	8-10	Завдання розкрито повністю та правильно, відповідь чітка, логічно послідовна, обґрунтована з наведенням прикладів, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання.
	5-7	Завдання розкрито правильно, але є неточності, виклад рішення здійснено у логічній послідовності, відповідь обґрунтована, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання.
	2-4	Завдання розкрито, але є суттєві неточності, порушена логічність викладу матеріалу, відсутня самостійність, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу дисципліни відповідно до програмних результатів навчання.
	0-1	Завдання не розкрито, студент/ка може дати загальну відповідь без прикладів і лише за допомогою викладача, що свідчить про низький рівень засвоєння матеріалу дисципліни відповідно до програмних результатів навчання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	**A** – відмінно	**5** – відмінно
82 – 89	**B** – дуже добре	**4** – добре
74 – 81	**C** – добре	
64 – 73	**D** – задовільно	**3** – задовільно
60 – 63	**E** – достатньо	
35 – 59	**FX** – незадовільно з можливістю повторного складання	**2 –** незадовільно
0 – 34	**F** – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності).

1. **Поточний контроль.** Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином:

- робота на семінарських заняттях (відповіді на семінарських, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і семінарських не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. **Підсумковий контроль.** Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Савонова Г. І. Глосарій з дисципліни «Філософія» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для всіх спеціальностей. Полтава: Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка, 2026. 72 с.

2. Савонова Г. І. Конспект лекцій з дисципліни «Філософія» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для всіх спеціальностей. Полтава: «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. 120 с.

3. Савонова Г. І. Методичні рекомендації до семінарських занять з дисципліни «Філософія» для студентів першого (бакалаврського) рівня навчання для всіх спеціальностей. Полтава: «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. 21 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Ворбертон Н. Коротка історія філософії. / пер. з англ. А. Марховської. Київ. Наш формат. 2023. 224 с.

2. Дзьобань О. П. Філософія науки : підручник / ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». Київ; Одеса : Фенікс, 2024. 516 с.

3. Петрушенко В. Л. Філософія: підручник. / 5-те вид., стереот. Львів: Новий Світ-2000, 2026. 504 с.

4. Сучасна теоретична і практична філософія : підручник / В. О. Дем'янов, Л. О. Шашкова, А. В. Лактіонова та ін. ; заг. ред. Л. О. Шашкової. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2025. 479 с.

5. Шрамко Т. І., Шрамко Ю. Т. Філософія: навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2026. 344 с.

6. Korman D. Z. Learning from Arguments: an Introduction to Philophy. London: Canada: Department of Philosophy, Stevenson Hall, Western University, 2022. 248 p. URL: https://korman.faculty.philosophy.ucsb.edu/Textbook.pdf (дата звернення: 28.08.2025).

7. What Is This Thing Called Philosophy? / ed. Pritchard Duncan; 2-nd edition. Routledge, 2025. 456 с.

Допоміжна

1. Бичко І. Філософія. Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 648 с.

2. Бойченко І. Філософія : навч. посіб. для дист. навч. Київ : Університет «Україна», 2004. 212 с.

3. Гільдебранд Д. фон. Що таке філософія? / Пер. з англ. Ю. Підлісний. Львів: Колесо, 2008. 244 с.

4. Горлач М. І., Кремень В. Г., Ніколаєнко С. М., Требін М.П. Основи філософських знань: Підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 1028 с.

5. Губерський Л. Філософія : базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Фоліо, 2018. 621 с.

6. Гула Р. В. Філософські проблеми наукового пізнання. Навч.-метод. посіб. Харків: ХНУПС, 2021. 228 с.

7. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія : підручник. Харків : Право, 2013. 432 с.

8. Запорожченко О. В. Навчальний посібник з філософії з завданнями та тестами. Ізмаїл: РВ ІДГУ, 2019. 256 с.

9. Лузан А. Вступ до філософії: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 136 с.

10. Мозговий Л. Філософія. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 456 с.

11. Мондін, Баттіста. Підручники систематичної філософії: Том 3. Онтологія і метафізика / Баттіста Мондін; пер. з італ. Б.Завідняка. Жовква: Місіонер, 2010. 284 с.

12. Мондін Баттіста. Підручники систематичної філософії: Том 4. Філософія релігії і теодіцея / пер. з італ. Б.Завідняка. Жовква: Місіонер, 2012. 208 с.

13. Савонова Г. І., Блоха Я. Є. Тисячолітня стійкість і наснага практик стоїцизму. *Вісник Львівського університету.* Серія філос.-політолог. студії. 2025. Випуск 59, с. 183–189 Visnyk of the Lviv University. Series Philos.-Political Studies. Issue 59, p. 183–189.

14. Савонова Г. І. Значення віри в проблемі морального пізнання-вибору у філософії С. К'єркегора. *Вісник Львівського університету. Серія: Філософські науки*. 2022. № 29. С. 150–157.

15. Савонова Г. І. Гуманістичний проєкт Ф. Ніцше «Надлюдина». *Перспективи.* 2021. № 3. С. 18–25.

16. Савонова Г. І. Онтологія добра і зла в сучасній європейській філософії: Монографія. Харків: Мадрид, 2020. 356 с.

17. Савонова Г. І. Феномен смерті в західноєвропейській філософії екзистенціалістів. *Гілея: Науковий вісник*. 2022. Вип. 9 (176). С. 37–43.

18. Сепетий Д. П. Основні проблеми філософії. Курс лекцій : навчальний посібник для студентів медичних та фармацевтичного факультетів. Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. 131 с.

19. Синиця А. Філософія : навч.-метод. посіб. Львів : ЛДУФК, 2014. 179 с.

20. Філософія: навчальний посібник / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин-Мрачковська, О. Б. Гаєвська та ін. Київ: КНЕУ. 2019. 368 с.

21. Філософія: підручник / В. С. Бліхар, М. М. Цимбалюк, Н. В. Гайворонюк, В. В. Левкулич, Б. Б. Шандра, В. Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.

22. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2021. 286 с.

23. Шепетяк О. М., Шепетяк О. Т. Філософія: Підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с.

24. Штайн Е. Вступ до філософії (Впровадження: Значення і структура твору «Вступу до філософії» Едит Штайн. Клавдія Марієць Вульф) / Пер. з нім. Ілони Терзової. Жовква: Місіонер, 2011. 248 с.

25. Abdolmalaki S, Shahhatami M. Psychology and Philosophy of Mind Philosophy Study, April 2022, URL: https://www.davidpublisher.com/Public/uploads/Contribute/626b60637b96a.pdf (дата звернення: 28.08.2025).

26. Perry J., Bratman M., Fischer J. Introduction to Philosophy Classical and Contemporary Readings. 9th edition. New York, Oxford: Oxford University Press, 2012. 896 p.

27. Vira O. Dubinina, Alina L. Hrytsenko, Hanna I. Savonova, Yuliia A. Lazutkina. Methodological potential of phenomenology and hermeneutics in research on valeological, rehabilitation and physiotherapeutic activities. *Acta Balneologica. Journal of the polish balneology and physical medicine association. 2024 january-february*. Vol. LXVI, ISSUE 1 (179). 53–59 pp.

28. Sternberg, S. (2011): Modular Processes in Mind and Brain, Cognitive Neuropsychology, 28, pp. 156–208.

19. Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс навчальної дисципліни «Філософія». Режим доступу: https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=1158

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : http://www.nbuv.gov.ua/

3. Бібліотека Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». URL : https://lib.nupp.edu.ua/